

10.11.23.

7-А-Б

Історія України

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Культура Київської держави доби розквіту.

Мета уроку: ознайомити учнів із процесом виникнення східнослов'янської писемності та розвитком української мови, з'ясувати значення заснування шкіл, проаналізувати основні здобутки давньоруської культури кінця X — першої половини XI ст. ; розвивати в учнів уміння робити певні висновки; формувати естетичні смаки учнів, потребу в збереженні культурних пам'яток минулого

Актуалізація опорних знань

Історичний диктант

- 1.Людина ,якій належить верховна державна влада.
- 2.Орган влади, який виник з старших членів дружини.
- 3.Збори городян Києва.
- 4.Хто перший на Київській Русі прийняв християнство?
- 5.Чийм сином являвся Святослав?
- 6.Хто заснував місто Володимир?
- 7.Віра в багатьох богів?
- 8.Син Володимира в майбутньому великий київський князь?
- 9.Перший збірник законів.
- 10.Його прозвали «тестем Європи»
- 11.Рік запровадження християнства.
12. Місто, територія якого за правління Ярослава зросла у сім разів.

Мотивація навчальної діяльності

Синтез думок

Поміркуйте, який вплив справило запровадження християнства на розвиток культури Київської Русі.

Перегляньте відео: https://youtu.be/iPOx_QUpkjA?si=2BMHs318MBz6yzlj

Вивчення нового матеріалу

Робота з поняттями (запишіть)

Культура - сукупність матеріальних та духовних цінностей, створених людством протягом його історії.

Книжкові мініатюри - ілюстрації, які оздоблювали рукописну книгу.

Фреска - малюнок мінеральними фарбами на сирій штукатурці.

Мозаїка - жанр монументального мистецтва; зображення, викладене з різнобарвних шматочків смальти - сплаву свинцю та скла.

Монументальне мистецтво - архітектурні та скульптурні монументи й пам'ятники на площах і вулицях, настінні розписи в громадських спорудах тощо.

СЛОВ'ЯНСЬКА ПИСЕМНІСТЬ

Святі Кирило і
Методій

Графіті зі стін
Софійського собору

Найважливішою характеристикою становлення будь-якого народу є формування власної мови.

Мовознавці вважають, що наприкінці III ст. до н. е. - на початку I ст. н. е. в слов'янському середовищі відбувалося поступове формування західнослов'янської і східнослов'янської мовних територій.

На Півдні в VI - VII ст. почали виразнюватися ознаки майбутньої української мови. Зокрема, тут стали використовувати в мові «м'який» г.

Численні археологічні знахідки свідчать про широке поширення писемності серед різних верств населення Русі. Понад 400 написів знайдено на стінах Софійського собору в Києві. На одній зі стін собору вирізьблено абетку з 27 літер: 23 грецьких і чотирьох слов'янських - б, ж, ш, щ.

Освіта

За часів князювання Володимира в Києві для князівських і боярських дітей було відкрито першу школу.

За повідомленням літописця, князь Ярослав Мудрий заснував школу, де навчалося 300 дітей старост і священників.

Основу освіти становили богослов'я, філософія, риторика і граматики. Вивчали на Русі й іноземні мови. Кількома мовами володів Ярослав Мудрий, а його син Всеволод удума опанував п'ять іноземних мов.

Осередками освіти на Русі були церкви і монастирі, які також сприяли розвитку літератури та мистецтва.

А першу школу для дівчат уклала князівна Янка, дочка Всеволода Ярославича. Сталося це у 1086 році, навчальний заклад працював при Андріївському монастирі.

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Відомим лікарем у Києві був **Агапіт**, який умів робити хірургічні операції. У писемних джерелах збереглися відомості про діяльність цього ченця Києво-Печерського монастиря. У 1076 р. Святославу Ярославичу Агапітом була зроблена хірургічна операція з видалення пухлини на шиї. На території Києво-Печерського монастиря він заснував першу лікарню.

Література

До нашого часу від доби Русі-України збереглося дуже мало книг. Найдавнішими з-поміж них є Реймське та Остромирове Євангелія. Реймське Євангеліє привезла до Франції дочка Ярослава Мудрого Анна. Точна дата створення книги невідома:

учені датують її 40-ми роками XI ст. Реймським Євангеліє назване тому, що зберігається у м. Реймс у Франції. Проте створили його київські книжники спеціально для княжої родини.

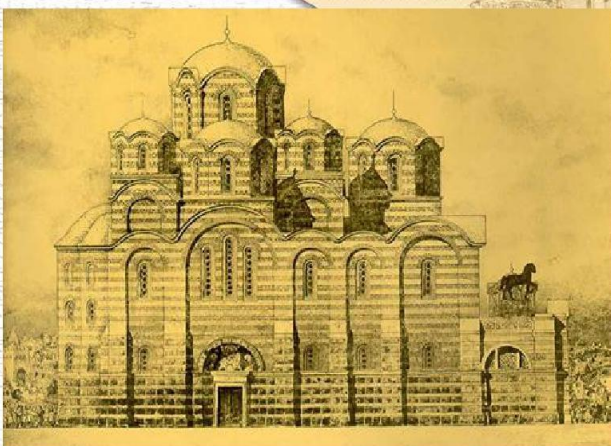
Цікаві факти

Виготовлення великої рукописної книги потребувало чималої праці. На її оздоблення використовували багато коштовних матеріалів - шкіри, золота, фарб. Розчинене або листове золото йшло на тло в мініатюрах, заставках та ініціалах. Дорогими були й фарби, розчинені на яєчному жовтку. Оправу книжки робили з дощечок та обтягували шкірою. Були оправи зі срібла, золота, прикрашені коштовним камінням.

Робота з візуальними джерелами. Архітектура

Десятинна церква (реконструкція)

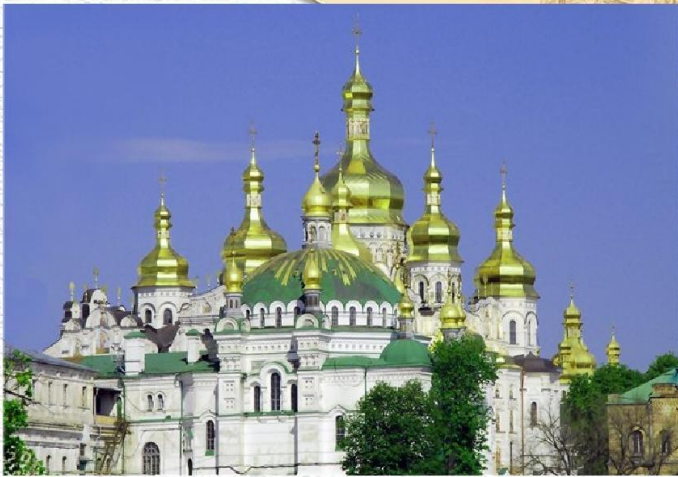
Пуца Світлана Леонідівна, Сатисьська ЗОШ І – ІІІ ст.

Золоті ворота

Пуца Світлана Леонідівна, Сатисьська ЗОШ І – ІІІ ст.

Киево-Печерська лавра, XI ст.

Пуца Світлана Леонідівна, Сатівська ЗОШ І – ІІІ ст.

Михайлівський Золотоверхий собор, XII ст.

Пуца Світлана Леонідівна, Сатівська ЗОШ І – ІІІ ст.

Інтер'єр собору Святої Софії в Києві

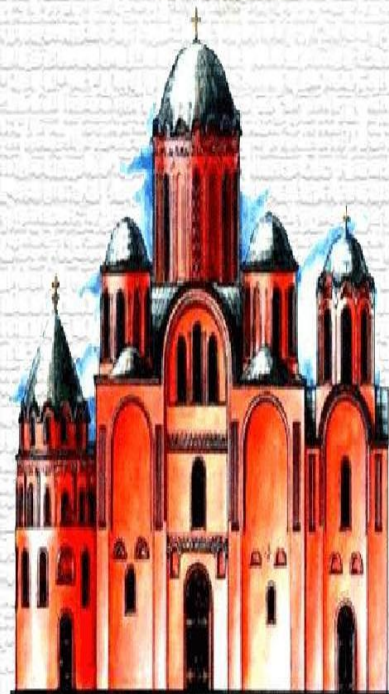

Внутрішнє облаштування храму відзначалось багатим розписом. Давньоруські художники використовували в храмах сині та рожеві відтінки. Церковні будівлі мали чудову акустику (в стіни були вмонтовані горщики).

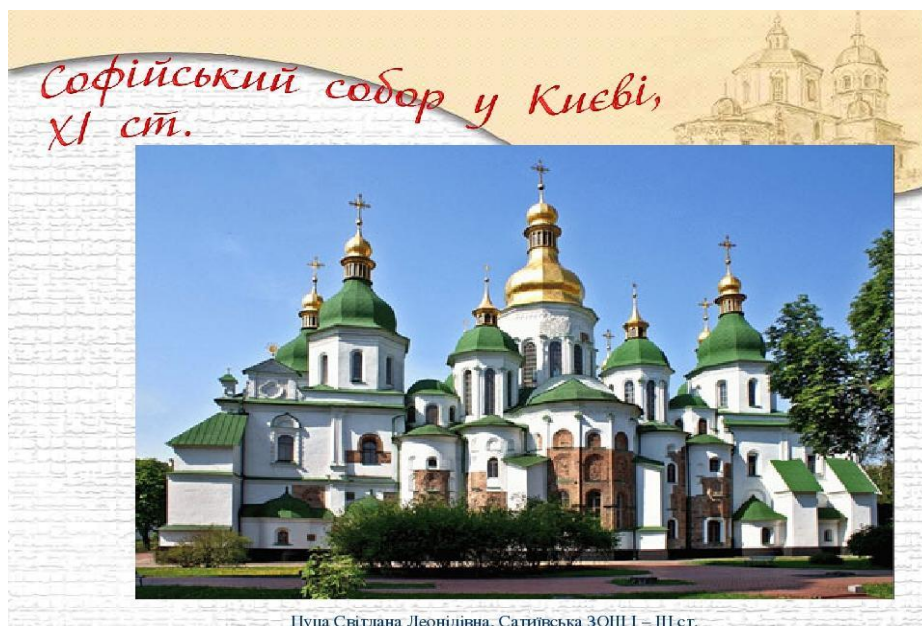
Пуца Світлана Леонідівна, Сатівська ЗОШ І – ІІІ ст.

Спасо-Преображенський собор в Чернігові

В Київській Русі почали з'являтися кам'яні будівлі – церкви і собори. Крім Софії Київської, одним з найдавніших, що дійшли до нас, являється Спасо-Преображенський собор в Чернігові, збудований в XI ст. В його обрисах відчувається вплив архітектури Візантії.

Пуца Світлана Леонідівна, Сатівська ЗОШ І – ІІІ ст.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Дидактична гра «Так чи ні?» (визначте, чи правильні твердження)

1. Заснування перших шкіл пов'язано з ім'ям Ярослава Мудрого.
2. Фреска — це розпис водяними фарбами по вогкій штукатурці.
3. Скоморохи — це мандрівні актори.
4. Слов'янську абетку створив митрополит Іларіон.
5. Заснування першої державної бібліотеки пов'язане з ім'ям Ярослава Мудрого.

Домашнє завдання:

- Прочитати §8.
- Скласти таблицю «Основні досягнення в культурі»

Галузь культури	Основні досягнення
Українська мова і писемність	
Освіта	
Література	

Архітектура	
Образотворче мистецтво	

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!